

Ο πρόξενος της Γαλλίας στο κράτος του Αλή Πασά, Φραγκίσκος Πουκεβίλ (1770 - 1830), έγραψε ιστορία για την ελληνική επανάσταση. Το βιβλίο τυπώθηκε το 1824. Σ' αυτό, αναφέρεται ότι στις 25 Μαρτίου του 1821, στην Άγια Λαύρα, ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ύψωσε τη σημαία της ελληνικής επανάστασης. Και βέβαια, την ημέρα αυτή είχε προγραμματιστεί από τη Φιλική Εταιρεία ν' αρχίσει η επανάσταση. Όμως, ο μητροπολίτης δεν ήταν στην Άγια Λαύρα, στις 25 Μαρτίου. Ούτε η επανάσταση ξεκίνησε από εκεί. Τα γεγονότα είχαν προλάβει τις ημερομηνίες. Κι ο Φραγκίσκος Πουκεβίλ το ήξερε αυτό: Ο αδερφός του, Ούγος, ήταν πρόξενος της Γαλλίας στην Πάτρα, βοήθησε τους επαναστάτες κι είχε άμεση αντίληψη για τα γεγονότα.

Θεωρήθηκε όμως σημαδιακό να ξεκινήσει η επανάσταση την ημέρα του Ευαγγελισμού. Γι' αυτό το έγραψε. Και γι' αυτό, η Ελληνική Πολιτεία το υιοθέτησε.

Ο πατριαρχικός έξαρχος έφτασε επίσημα στη Μάνη, στα μέσα Δεκεμβρίου του 1820. Οι Τούρκοι ήταν ενημερωμένοι για την άφιξή του. Εκείνο που δεν ήξεραν, ήταν ότι ο έξαρχος δεν ερχόταν για ζητήματα της Εκκλησίας. Λεγόταν Γρηγόριος Δικαίος Παπαφλέσσας, ανήκε (από το 1818) στην ανωτάτη αρχή της Φιλικής Εταιρείας, είχε ετοιμάσει (μαζί με τον Γεώργιο Λεβέντη) το σχέδιο της ελληνικής επανάστασης και κατέβηκε στην Πελοπόννησο ως εκπρόσωπος του αρχηγού των Φιλικών, Αλέξανδρου Υψηλάντη, αφού πρώτα φόρτωσε ένα καράβι μπαρούτι στο Αϊβαλί και το έστειλε στη Μάνη. Χωρίς να ξέρουν για ποιο λόγο ήρθε, οι πρόκριτοι και ο επίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός τον δέχτηκαν εχθρικά.

Ξημέρωνε 4 Ιανουαρίου, όταν ένα καΐκι βγήκε από το λιμάνι της Ζακύνθου. Δυο μέρες παράδερνε στην άγρια θάλασσα. Ένα πλεούμενο άγνωστο κι άσημο, που μετέφερε στη Μάνη τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, μελλοντικό στρατηγό της επανάστασης. Το σχέδιο της Φιλικής Εταιρείας, όπως το είχαν προτείνει ο Παπαφλέσσας κι ο Λεβέντης, ήταν πολύ απλό: Όσο κρατούσε το κίνημα του Αλή πασά στην Ήπειρο, ο Υψηλάντης θα σήκωνε τη σημαία της επανάστασης στη Μολδοβλαχία κι ο Κολοκοτρώνης θα ξεσήκωνε τον Μοριά.

Ήταν 6 Ιανουαρίου, όταν το καΐκι της μετέφερε τον Κολοκοτρώνη έπιασε στη Σκαρδαμούλη (Καρδαμύλη) της Μάνης. Ο Κολοκοτρώνης κι άλλοι τέσσερις. Το νέο απλώθηκε σ' όλη την περιοχή. Έφτασε και στ' αφτιά των Τούρκων, σπέρνοντας τον πανικό: Μιλούσαν για απόβαση πέντε και δέκα χιλιάδων αντρών. Ζήτησαν από τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη να τον συλλάβει. Και να ήθελε αυτός, δε θα μπορούσε. Ο γέρος του Μοριά προστατευόταν από τους Μούρτζινους, αντίπαλους των Μαυρομιχαιτών. Απάντησε πως δεν υπάρχει λόγος:

«Ο Κολοκοτρώνης είναι ακίνδυνος. Ήρθε στη Μάνη, επειδή έμεινε χωρίς λεφτά στη Ζάκυνθο».

Οι Τούρκοι δεν πείστηκαν κι έστειλαν κατασκόπους, που γύρισαν καθησυχασμένοι:

«Βρήκαμε ένα γέρο, που 'παιζε τες αμάδες».

Ο «γέρος» άρχισε μεθοδική ενημέρωση των οπλαρχηγών και των προκρίτων: Ο ξεσηκωμός πλησιάζει. «Ημέρα Χ» η γιορτή του Ευαγγελισμού, 25 Μαρτίου.

Ο πατριαρχικός έξαρχος ανέβηκε στην Αχαΐα και διαπίστωσε πως «υπήρχαν σοβαρές κτηματικές διαφορές» ανάμεσα στα μοναστήρια της Αγίας Λαύρας και των Ταξιαρχών. Οργανώθηκε σύσκεψη στη Βοστίτσα (σημερινό Αίγιο) με τη συμμετοχή και των προκρίτων. Οι Τούρκοι την επέτρεψαν, αφού ενημερώθηκαν σχετικά.

Η διάσκεψη στη Βοστίτσα άρχισε στις 26 Ιανουαρίου του 1821 και κράτησε ως τις 29 του μήνα. Εκεί, ο πατριαρχικός έξαρχος ανακοίνωσε, ποιος πραγματικά ήταν και για ποιο λόγο είχε έρθει. Η επανάσταση, τους είπε, είχε προγραμματιστεί για τις 25 Μαρτίου, γιορτή του Ευαγγελισμού.

Η ανακοίνωση ακούστηκε σαν κεραυνός. Μερικοί ζήτησαν αναβολή. Πρότειναν τις 23

Απριλίου που είναι του Αϊ Γιώργη, άλλοι τις 21 Μαΐου που είναι Κωνσταντίνου και Ελένης. Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός υπέβαλε έντεκα ερωτήσεις. Στο τέλος, κάποιος ρώτησε:

«Ποιος θα κυβερνά μετά την επανάσταση;».

Ο Παπαφλέσσας απάντησε πως αυτό θα το αναλάμβαναν όσοι είχαν πείρα. Η απάντηση δεν τους ικανοποίησε και οι αντιρρήσεις συνεχίστηκαν. Ο Παπαφλέσσας τους απείλησε πως θα ξεκινήσει με 2.000 Μανιάτες χωρίς αυτούς. Αναγκάστηκαν να δεχτούν.

Ένα πλοίο με πολεμοφόδια, που φιλικοί φόρτωσαν στη Σμύρνη, έφτασε στη Μάνη μέσα του Μάρτη. Με τέχνασμα, ο Παπαφλέσσας έπεισε τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη να το εκτελωνίσει. Χώρισε τα πολεμοφόδια κι ανάθεσε τη μεταφορά τους σε δυο ομάδες: Την πρώτη με αρχηγό τον Νικήτα Σταματελόπουλο (αργότερα, θα τον ονόμαζαν Νικηταρά Τουρκοφάγο) και τη δεύτερη με τον Χρήστο Αναγνωσταρά. Ο διοικητής της Καλαμάτας, Σουλεϊμάν αγάς Αρναούτογλου, έμαθε πως κάποιοι ένοπλοι μετέφεραν κάποια φορτία. Τον καθυσύχασαν πως ήταν χωρικοί που κουβαλούσαν λάδι. Τα όπλα, τα είχαν επειδή ακούστηκε πως κυκλοφορούσαν ληστές. Πείσθηκε και ζήτησε από τον Πετρόμπεη να στείλει τον γιο του, Ηλία, να ενισχύσει τη φρουρά της πόλης.

Στις 17 Μαρτίου 1821, όλα ήταν έτοιμα. Οι αγωνιστές μαζεύτηκαν στο ναό των Ταξιαρχών, στην Αρεόπολη της Μάνης, όπου έγινε δοξολογία κι ευλογήθηκαν τα λάβαρα του Αγώνα. Στις 20, ο Ηλίας Μαυρομιχάλης με 150 άνδρες, μπήκε στην Καλαμάτα «να ενισχύσει τη φρουρά». Είπε στον Αρναούτογλου πως οι πληροφορίες μιλούσαν για πολλούς ληστές και καλά θα έκαναν να έρθουν και άλλοι για τη φρουρά. Ο Τούρκος δέχτηκε.

Στις 22 Μαρτίου, ο Κολοκοτρώνης με τους Μούρτζινους και 2.000 άντρες έπιασε τους λόφους προς τη Σπάρτη. Ο Παπαφλέσσας με τον Αναγνωσταρά και τον Σταματελόπουλο έπιασαν την άλλη πλευρά. Ο Αρναούτογλου κάτι κατάλαβε αλλά ήταν αργά να αντιδράσει. Στις 23 Μαρτίου, οι επαναστάτες μπήκαν στην πόλη. Οι Τούρκοι παραδόθηκαν. Το μεσημέρι, οι καμπάνες χτυπούσαν χαρμόσυνα, ενώ 24 ιερείς ευλογούσαν τις σημαίες και όρκιζαν τους αγωνιστές. Την ίδια μέρα, έπεφτε η Βοστίτσα.

Στις 26, παραδίδονταν και οι Τούρκοι στα Καλάβρυτα. Η επανάσταση είχε ξεκινήσει.

(protagon.gr, 24.3.2016)